

Załącznik do uchwały nr..... Komitetu Monitorującego Program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 z dnia .....marca 2023 r.

Roczny Plan Działania na rok: 2023

Tytuł lub zakres projektu:

Projektowanie uniwersalne kultury – dostępność w instytucjach kultury

Wersja fiszki: 1

Numer i data uchwały Komitetu Monitorującego (jeśli dotyczy):.....

Informacje o instytucji opracowującej fiszkę:

Numer i nazwa Priorytetu:

Priorytet: III. Dostępność i usługi dla osób z niepełnosprawnościami

Instytucja: Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej

Dane kontaktowe osoby (osób) do kontaktów roboczych (imię i nazwisko, e-mail, nr telefonu):

Wojciech Wróblewski

Naczelnik Wydziału Mobilności i Współpracy Ponadnarodowej

Departament Europejskiego Funduszu Społecznego

+48 22 273 80 04

Wojciech.Wroblewski@mfiipr.gov.pl

Numer i nazwa działania FERS:

3.3 Systemowa poprawa dostępności

Fiszka Projektu wybranego w sposób niekonkurencyjny

Podstawowe informacje o Projekcie:

Typ/typy projektów FERS:

Animacja i wdrażanie dostępności w podmiotach publicznych, w tym JST

Podmiot, który będzie wnioskodawcą:

Narodowe Centrum Kultury

Uzasadnienie wyboru projektu w sposób niekonkurencyjny oraz wyboru podmiotu, który będzie wnioskodawcą:

Proponowany projekt ma charakter systemowy. Odnosi się do zagadnień wychodzących poza czysto techniczne przystosowanie przestrzeni do osób ze szczególnymi potrzebami. Projekt bierze pod uwagę szczególny status sektora kultury, obligujący do wyjścia poza paradygmat dostępności formalnej – odbiorcy kultury to nie tylko konsumenci, ale również uczestnicy wydarzeń, niekiedy wchodzący w rolę ich współtwórców. Stąd niezwykle istotny jest aspekt włączania i partycypacji, wykraczający poza wąsko rozumianą dostępność. Projekt zawiera spójny zestaw działań, które z jednej strony pozwolą na profesjonalizację kadr sektora kultury, z drugiej – usystematyzują narzędzia włączania osób ze szczególnymi potrzebami w działania instytucji kultury.

Wnioskodawcą jest Narodowe Centrum Kultury – państwowa instytucja kultury, której statutowym zadaniem jest działanie na rzecz rozwoju kultury w Polsce. Przedmiotem działań NCK istotnym z punktu widzenia projektu jest przede wszystkim rozwój i profesjonalizacja sektora kultury, działalność grantodawcza oraz badania kultury. NCK jest instytucją właściwą do realizacji projektu ze względu na cele statutowe, usytuowanie systemowe oraz doświadczenie w zakresie realizacji projektów grantowych i znajomość sektora instytucji kultury.

NCK realizuje kilkadziesiąt dużych przedsięwzięć kulturalnych, m.in. międzynarodowe festiwale EUFONIE i Wschód Kultury, Ogólnopolską Giełdę Projektów, program Polsko-Ukraińska Wymiana Młodzieży, 9 programów dotacyjnych, 2 programy stypendialne, programy szkoleniowe (Kadra Kultury, Zaproś nas do siebie!), realizuje kampanie społeczne (Ojczysty – dodaj do ulubionych), prowadzi również galerię

Kordegarda. Od 2021 roku jest beneficjentem projektu systemowego grantowego, finansowanego ze środków Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa 2014-2020 pn. Konwersja cyfrowa domów kultury (259 objętych wsparciem instytucji kultury; budżet ponad 42 mln zł).

NCK posiada bardzo duże rozeznanie sektora kultury, w szczególności instytucji lokalnych, prowadząc stałe badania; m.in. w 2019 roku przeprowadziło największe ilościowe i jakościowe badania funkcjonowania domów kultury w Polsce, opierając się na ankietowaniu ponad 2000 instytucji (Oswajając zmienność, 2021). W programach dotacyjnych NCK bierze udział większość lokalnych instytucji kultury (w naborze do Konwersji cyfrowej uczestniczyła blisko połowa istniejących w Polsce domów kultury). NCK jest też największą instytucją szkoleniową w obszarze kultury; w ramach projektów poświęconych partycypacji społecznej, w ostatnich latach zrealizowano ponad 5 tys. godzin szkoleniowych.

W zakresie dostępności NCK zrealizowało w 2022 roku wraz z partnerami dużą konferencję prezentującą najciekawsze praktyki edukacyjne i animacyjne w tym zakresie (Ogólnopolska Giełda Projektów animacja + włączanie, Toruń 2022); problem dostępności pojawia się też w działaniach badawczych i publikacjach Centrum (zagadnieniom dostępności poświęcony był wydawany przez NCK Rocznik Kultury Polskiej 2021).

Działania koncepcyjne NCK zostaną uzupełnione o wkład partnera projektu – Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, publicznej instytucji doświadczonej w realizacji projektów z zakresu dostępności. Sam projekt koncepcyjnie bazować będzie na rezultatach projektu Kultura bez barier (dalej: KBB) finansowanego w ramach PO WER i realizowanego w partnerstwie PFRON, MKiDN, Fundacji Kultury bez barier, we współpracy z partnerem ponadnarodowym. Efektem projektu KBB jest Model zapewniania dostępności oferty i zasobów instytucji kultury dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym z niepełnosprawnościami. Kluczowe aspekty Modelu odnoszą się do pojęcia „podróży odbiorcy” – do

i z instytucji kultury oraz na jej obszarze, jak również do partycypacji, a więc działania w ścisłej współpracy ze środowiskami osób z niepełnosprawnościami, świadomości, że w procesie poprawy dostępności każdy członek zespołu instytucji kultury ma pewną rolę do spełnienia. Model odchodzi od tradycyjnie pojmowanej niepełnosprawności (wzroku, słuchu itp.), wskazując, że zapewnianie dostępności instytucji kultury związane jest z likwidowaniem barier w następujących obszarach:

- Widzenie – każdy powinien mieć szansę poznać ważne informacje wizualne;
  - Słyszenie – każdy powinien mieć szansę poznać ważne dźwięki/słowa;
  - Poruszanie się – każdy powinien mieć szansę dotrzeć do miejsc, do których chce dotrzeć;
  - Rozumienie – każdy powinien mieć szansę zrozumieć i odebrać przekazywane treści;
  - Czucie – każdy powinien mieć szansę na przeżycie emocjonalne, każdy powinien mieć szansę czuć się podmiotowo w czasie wizyty w IK.
- Model ten będzie stanowić punkt wyjścia do działań w ramach niniejszego projektu, który pozwoli na jego upowszechnienie, podejmując trzy ważne obszary: działania profesjonalizacyjne dla instytucji, kompleksowe szkolenia koordynatorów dostępności w instytucjach kultury oraz działania zmierzające do zwiększenia otwartości instytucji kultury na zatrudnianie OzN.

Wnioskodawca posiada zasoby instytucjonalne i techniczne, zapewniające płynną realizację projektu.

Łączny budżet NCK w 2022 r. to 112,7 mln zł. Ponad 24,6 mln zł wydatkowano na bezpośrednie wsparcie sektora kultury w postaci programów dotacyjnych; dodatkowe 41,8 mln zł NCK rozdystrybuował jako instytucja zarządzająca programów Ministra KiDN.

Dysponuje budynkiem przy ul. Płockiej 13 o powierzchni ok. 1400 m² pow. użytkowej a także pomieszczenia biurowe i konferencyjne przy ul. Płockiej 5A (pow. ok. 411 m²). Zatrudnia na stałe 118 osób na umowę

o pracę. Dysponuje adekwatnym do potrzeb sprzętem komputerowym, meblami itp. Do potrzeb projektu planowany jest zatem zakup sprzętu w minimalnym zakresie.

Konieczność realizacji projektu wynika z następujących powodów:

Wyniki badania dostępności podmiotów publicznych (m.in. Raport o stanie zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami przez podmioty publiczne w Polsce według stanu na 1 stycznia 2021 r. MFiPR 2021) pokazują, że większość z nich nadal jest w dużej mierze niedostosowana do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, a w szczególności osób z niepełnosprawnościami. Wskaźnik dostępności ogółem dla całego kraju wyniósł 0,41, co oznacza, że średnia odpowiedzi TAK na pytania ze wszystkich obszarów zapewniania dostępności wyniosła ok. 41%. Autorzy raportu uznali te wyniki za niesatysfakcjonujące i nie dające gwarancji poszanowania praw osób ze szczególnymi potrzebami. Z kolei z końcem września 2022 r. ukazało się opracowanie Głównego Urzędu Statystycznego pt. Kultura i dziedzictwo narodowe w 2021 r. Opracowanie wskazuje na istotną lukę w przystosowaniu technicznym – kina oraz instytucje artystyczne (teatry, filharmonie) w większości dysponowały adekwatnymi przystosowaniami technicznymi. Znacznie gorzej wygląda sytuacja w lokalnych centrach, domach i ośrodkach kultury, klubach lub świetlicach (DK) oraz bibliotekach. Oznacza to, że najgorsza sytuacja jest wśród instytucji, mających za zadanie animowanie społeczności lokalnych, co można uznać za zdefiniowane wyzwanie projektowe.

Należy przy tym stwierdzić, że dane GUS dotyczą przede wszystkim dostępności formalnej – spełniania kryteriów dostępności architektonicznej i technicznej, wynikających z ustaw o dostępności z 2019 roku. Dane te nie są dobrym punktem odniesienia do weryfikacji stanu faktycznego włączania osób ze szczególnymi potrzebami w działania kulturalne.

Próbę sprawdzenia tego z kolei zagadnienia podjął wnioskodawca weryfikując na potrzeby artykułu w Roczniku Kultury Polskiej 2021 kwestię dostępności w łącznie 772 wnioskach złożonych do programów

dotacyjnych MKiDN i NCK. Na potrzeby analizy wyodrębniono 13 różnych kategorii dostępności. Okazało się, że znakomita większość wnioskodawców postrzegała dostępność właśnie jako spełnienie wymogów formalnych, dostępność architektoniczną i komunikacyjną (pętle indukcyjne). Zaledwie w kilku procentach wniosków pojawiło się tworzenie ścieżek sensorycznych, w nieco większej - dotarcie z informacją o przedsięwzięciu do potencjalnych odbiorców w sposób uwzględniający potrzeby grup wykluczonych. Z 13 kategorii dostępności 5 lub więcej działań ujęte zostało w 108 wnioskach (14%) i tylko w tej części można mówić o przemyśleniu programowym kwestii dostępności działań. Z kolei w mniej niż 50% wniosków w preliminarzach widoczne były adekwatne koszty realizacji tych zadań – to również wskazuje, że dostępność nader często jest jedynie deklaratywna.

Cel szczegółowy FERS, w ramach którego projekt będzie realizowany:
Cel szczegółowy h: Wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji.

Cel główny projektu¹:

Poprawa dostępności instytucji kultury w projektowaniu, budowaniu i realizacji oferty kulturalnej oraz otwarcia instytucji kultury na współpracę z osobami z niepełnosprawnościami i osobami starszymi (dalej GD).

Na potrzeby tego projektu przyjęto, że osoby starsze to osoby powyżej 60 roku życia.

Projekt co do zasady stanowi zoperacjonalizowanie modelu opracowanego w ramach projektu Kultura bez barier, podejmując trzy ważne zakresy działań:

- profesjonalizacji instytucji kultury i koordynatorów dostępności –
budowy grupy instytucji, które trwale mogą pracować zgodnie

z modelem dostępności i rozbudowywać go o kolejne doświadczenia, w tym będą potrafiły wprowadzać zasadę partycypacyjnego kreowania oferty kulturalnej jako stałej praktyki instytucji – istotą projektu jest zatem wdrożenie modelu w sposób partycypacyjny, z udziałem samorzeczników, i z założeniem, że instytucja objęta wsparciem nie tylko wdroży wypracowany model, ale również na trwale włączy osoby z grupy docelowej do prac nad ofertą kulturalną

- przygotowania kadry osób, które mogą pełnić rolę koordynatorów dostępności w instytucjach kultury – ze względu na opisaną wyżej odrębność sektora, specyfika pracy koordynatora dostępności w sektorze kultury jest inna, niż koordynatora dostępności w innym podmiocie publicznym; działania projektowe dotyczą przygotowania pakietu szkoleń skierowanego do osób zaangażowanych w działania sektora kultury
- przygotowania instytucji do zatrudniania osób z niepełnosprawnością poprzez program przygotowujący do podjęcia praktyk, staży, wolontariatu i zatrudnienia – ma to ogromne znaczenie wobec bardzo niewielkiego stopnia zatrudnienia OzN w instytucjach kultury (brak jest nawet usystematyzowanych danych statystycznych na ten temat).

Główne zadania przewidziane do realizacji w projekcie, ze wskazaniem grup docelowych (o ile dotyczy), planowanych terminów realizacji zadań (o ile dotyczy) oraz szacunkowych kosztów ich realizacji (% budżetu projektu – o ile dotyczy):

Projekt obejmuje komplementarny zestaw działań, powiązanych ze sobą, adresowanych do instytucji na różnym poziomie zaawansowania i wdrożenia dostępności. Zadanie 1 obejmuje wdrożenie modelu dostępności w sposób partycypacyjny, z udziałem samorzeczników. Adresowane jest do instytucji mających już doświadczenie w realizacji działań dostępnościowych. Zadanie koncentruje się na przygotowaniu oferty kulturalnej w sposób angażujący osoby z grupy docelowej jako

współodpowiedzialnych za efekt. Zadanie 2 ma przygotować instytucje kultury do współpracy z osobami z GD jako pracownikami, współpracownikami lub wolontariuszami. Otwiera zatem instytucje na działania dotychczas podejmowane jedynie incydentalnie w skali kraju. Zadanie 3 ma najbardziej otwarty charakter i co do zasady koncentruje się na instytucjach różnej wielkości i z różnym potencjałem organizacyjnym, opierając się na szkoleniach i wymianie doświadczeń w bardzo różnych formach. Istotnym elementem jest zbudowanie sieci kompetentnych koordynatorów dostępności w instytucjach kultury, co jest ważne ze względu na aspekt partycypacyjny pracy w sektorze kultury, który stanowić ma podstawę działań projektowych. Zadanie 4 od strony użytkowników ostatecznych zaproponowanych rozwiązań pozwala na realizację konkretnych projektów kulturalnych, wzmacnia też kompetencyjnie instytucje realizujące działania z udziałem osób z GD. Wszystkie komponenty projektu realizowane będą podobnymi narzędziami i w sposób zestandaryzowany. Projekt stanowi zatem zestaw powiązanych narzędzi i elementów, przekładających się na realizację jego celu strategicznego.

Zadanie 1. Wsparcie o charakterze grantowym

Zadanie obejmuje dwie kolejne otwarte rekrutacje grantobiorców skierowane do publicznych instytucji kultury, zrealizowane w formule dwuetapowej, polegającej na wyłonieniu grantobiorców w drodze otwartego naboru, przeprowadzeniu wraz z nimi procesu szkoleń, tutoringu, wypracowaniu autodiagnoz i wewnętrznych procedur realizacji modelu dostępności i doprecyzowaniu zakresu konkretnych przedsięwzięć grantowych po zakończeniu tego procesu.

Każdorazowo poszczególne etapy obejmują:

Etap 1: Otwarta rekrutacja instytucji – uczestników projektu (potencjalnych grantobiorców); rekrutacja następować będzie każdorazowo w drodze otwartego naboru ogłoszonego przez Beneficjenta,

według jawnych i zobiektywizowanych kryteriów, z zachowaniem zasad uczciwej konkurencji; procedura ta zgodna będzie z art. 41. ust. 3 ustawy wdrożeniowej.

Wyłonienie ok. 80 instytucji (przewiduje się ok. 30 instytucji w I rekrutacji oraz ok. 50 instytucji w II rekrutacji, tak aby I rekrutacja miała charakter pilotażu), które objęte zostaną pakietem szkoleń i tutoringów.

Etap 2: Wsparcie szkoleniowe i tutorskie, w tym wymiana doświadczeń z innymi polskimi instytucjami kultury, które ma na celu zbudowanie wewnętrznych zasad komunikacji i włączania osób z GD w działania instytucji, a także zidentyfikowanie potrzeb w zakresie wsparcia instytucji - co do zakupu usług, wyposażenia i inwestycji.

Rezultat: autodiagnozy i strategia wdrożenia modelu dostępności, obejmująca m.in. sposób tworzenia oferty kulturalnej z partycypacyjnym udziałem osób z GD.

Po zakończeniu etapu 2 instytucja objęta wsparciem składa wniosek o grant (o kontynuację uczestnictwa w projekcie), wynikający z autodiagnozy i strategii – przechodzi zatem do etapu 3.

Etap 3: Wyłonienie instytucji realizujących przedsięwzięcia grantowe.

W tym etapie mogą uczestniczyć wyłącznie podmioty, które wzięły udział w rekrutacji (etap 1) i zakończyły cykl szkoleń i tutoringów (etap 2).

Wnioskodawca dopuszcza więc sytuację, w której nie wszystkie jednostki, które ukończyły działania w etapie 1 i 2 otrzymają grant finansowy.

Zakres przedsięwzięć grantowych obejmuje wdrożenie wniosków z autodiagnozy i strategii dostępności wraz z wynikającymi z niej kosztami inwestycji, wyposażenia i usług, a także opracowanie i realizację dwóch konkretnych działań kulturalnych lub edukacyjnych przygotowanych z partycypacyjnym udziałem osób z GD. Ten ostatni element pozwala na sprawdzenie jakości zaproponowanych rozwiązań w ramach przedsięwzięcia grantowego; jest również widocznym efektem wdrożenia strategii dostępności w instytucji.

Wartość jednostkowego grantu może wynieść maksymalnie 500 tys. zł. Wartość taka wynika z faktu, że przedsięwzięcie grantowe obejmuje zarówno realizację wydarzeń, jak i działania inwestycyjne związane z wdrożeniem dostępności.

Działania, na jakie w szczególności można uzyskać grant:

- a) audyty dostępności przestrzeni i materiałów cyfrowych,
- b) UX przestrzeni i materiałów cyfrowych – preferowana realizacja tych działań za pomocą lokalnych organizacji lub audytorów - osób z niepełnosprawnością,
- c) usługi związane z przygotowaniem filmów w PJM (wynajem tłumacza, montaż itp.),
- d) usługi związane z przygotowaniem audiodeskrypcji, napisów dla głuchych itp.,
- e) koszty obsługi osób korzystających z usług instytucji, z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się, o których mowa w art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. 2017 poz. 1824) lub przez wykorzystanie zdalnego dostępu do usługi tłumacza języka migowego przez strony internetowe i aplikacje,
- f) usługi związane z przygotowaniem i wykonaniem ścieżek edukacyjnych, animacyjnych, kulturowych, szkoleniowych dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności,
- g) koszty wynagrodzeń osób bezpośrednio zaangażowanych merytorycznie w realizację przedsięwzięcia,
- h) koszty licencji i praw autorskich niezbędnych do realizacji przedsięwzięcia,
- i) koszty zapewnienia dostępności cyfrowej, poprzez spełnienie wymagań określonych w ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (Dz. U. 2019 poz. 848),
- j) koszty przygotowania materiałów w standardzie prostego języka (teksty łatwe do czytania i rozumienia-ETR),

k) doposażenie instytucji kultury w środki trwałe w zakresie związanym z dostępnością i likwidacją barier – również w zakresie wyposażenia miejsc pracy,

l) koszty inwestycyjne w zakresie dostępności i uniwersalnego projektowania instytucji kultury, w tym w szczególności koszty:

- instalacji urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, w szczególności pętli indukcyjnych, systemów FM lub urządzeń opartych o inne technologie, których celem jest wspomaganie słyszenia,
- adaptacji budynków/pomieszczeń oraz reorganizacji i oznakowania przestrzeni w sposób dostępny,

m) koszty transportu związane bezpośrednio z realizacją przedsięwzięcia grantowego, w tym koszty transportu GD na wydarzenie kulturalne,

n) zachęta dla GD do udziału w wydarzeniach kulturalnych, mająca na celu zwiększenie zainteresowania udziałem w wydarzeniach oferowanych przez instytucję kultury

o) koszty przygotowania i realizacji dwóch wydarzeń kulturalnych z partycypacyjnym udziałem GD, w tym w szczególności koszty:

- procesu dostosowania i produkcji przedsięwzięcia kulturalnego w zakresie dostępności, w tym koszty zakupu sprzętu/wyposażenia, materiałów, usług zewnętrznych, wypożyczeń niezbędnych do realizacji przedsięwzięcia, wraz z obsługą techniczną wydarzenia (np. nagłośnienie, światło, rejestracja foto/video)
- realizacji procesu partycypacyjnego oraz działań informacyjnych dotyczących oferty przygotowanej w ramach przedsięwzięcia grantowego, skierowanych do środowisk osób ze szczególnymi potrzebami oraz środowisk lokalnych.

Etap 4: Wypłata grantów i realizacja przedsięwzięć grantowych

Cały opisany wyżej proces w toku projektu będzie zrealizowany dwukrotnie dla dwóch odrębnych grup instytucji, z przesunięciem ok. 1 roku. Pozwoli to na wzięcie pod uwagę doświadczeń z pierwszej edycji w rekrutacji i w organizacji i formule wsparcia w drugiej edycji przedsięwzięć grantowych (idea samouczącego się projektu). Pierwsza edycja będzie miała zatem charakter pilotażu.

Łączny czas działań tutoringowych i realizacji przedsięwzięć grantowych to każdorazowo ok. 1,5 roku.

Łączny czas całego Zadania 1 (z uwzględnieniem rekrutacji) – IV kw. 2023 – III kw. 2026.

Uczestnicy: publiczne instytucje kultury.

Uzasadnienie: publiczne instytucje statutowo zobligowane są do realizacji działań na rzecz społeczeństwa oraz realizacji polityki państwa i jednostek samorządu terytorialnego wz. prowadzenia działalności kulturalnej, edukacji kulturalnej i ochrony dziedzictwa; ponadto jako podmioty publiczne zobligowane są do realizacji zapisów ustawy o dostępności.

Łącznie Zadaniem 1 objęte będzie ok.80 instytucji kultury.

Wstępny przewidywany koszt realizacji Zadania 1 to ok 70% wartości projektu.

Wymogi względem grantobiorców:

Podmiotami uprawnionymi do uzyskania grantu są publiczne instytucje kultury.

Beneficjent wśród proponowanych kryteriów naboru do pierwszego Etapu projektu uwzględni w szczególności następujące wymogi względem publicznej instytucji kultury:

- znajomość potrzeb grupy docelowej,
- dotychczasowa współpraca instytucji z podmiotami zajmującymi się lub reprezentującymi osoby z grupy docelowej,
- dotychczasowe działania instytucji skierowane do osób z niepełnosprawnościami i osób starszych,
- potencjał instytucji,

- zobowiązanie instytucji do opracowania autodiagnozy i strategii wdrożenia modelu dostępności.

Po zakończonym wsparciu w ramach Etapu 2 potencjalni grantobiorcy będą mogli zawnioskować o grant finansowy na realizację przedsięwzięcia grantowego. Środki grantu zostaną przeznaczone na wdrożenie strategii dostępności wraz z wynikającymi z niej kosztami inwestycji, wyposażenia i usług, a także opracowanie i realizację konkretnych działań kulturalnych lub edukacyjnych przygotowanych z partycypacyjnym udziałem osób z niepełnosprawnością lub osób starszych.

Wymogi jakie będą musieli spełnić są następujące:

- ukończone wsparcie szkoleniowe i tutorskie, zgodnie ze ścieżką wsparcia określoną przez Beneficjenta
- opracowana rzetelna autodiagnoza i strategia wdrożenia modelu dostępności
- pozytywna ocena jakości przedsięwzięcia grantowego złożonego przez instytucję kultury, w tym jego realność, adekwatność do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i osób starszych, budżet
- adekwatna kadra zaangażowana w realizację przedsięwzięcia grantowego, w tym koordynator dostępności
- posiadanie strony internetowej instytucji w standardzie zgodnym z wymaganiami określonymi w ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych
- zobowiązanie do utrzymania w trwałości określonych rozwiązań po zakończeniu grantu (w przypadku cross-finansingu zgodnie z zasadami rozporządzeń unijnych).

Zadanie 2. Program przygotowania do staży, praktyk, wolontariatu i zatrudnienia osób z GD w instytucjach kultury

Zadanie obejmuje realizację trzech edycji programu przygotowującego do staży, praktyk, wolontariatu i zatrudnienia osób z GD dla instytucji kultury. Celem jest przede wszystkim wzmocnienie kompetencyjne

instytucji kultury tak, aby potrafiły włączać osoby z grupy docelowej w swoje działania jako pracowników, współpracowników czy wolontariuszy – w kontekście realizowanych procedur w komunikacji, rozwiązań organizacyjnych itd.

Etap 1: Otwarta rekrutacja zainteresowanych instytucji. Każdorazowo wyłonienie ok. 15 instytucji objętych wsparciem. Dalsze działanie oparte będzie na zawartych z NCK porozumieniach o współpracy, bez przekazywania środków bezpośrednio i bez finansowania zatrudnienia w ramach projektu.

Etap 2: Identyfikacja potrzeb instytucji z udziałem tutorów i audytorów, obejmująca: wsparcie szkoleniowe i tutorskie dla instytucji kultury, UX, audyt dostępności, tutoring, szkolenia, w tym przygotowujące pracowników instytucji do roli asystentów OzN w miejscu pracy.

Etap 3: Działania projektowe instytucji kultury - w trakcie trwania projektu instytucja kultury zobowiązana będzie do opracowania zasad i metodyki realizacji, staży, praktyk, wolontariatu i zatrudnienia z udziałem osoby lub osób z GD. Proces ten będzie weryfikowany przez Wnioskodawcę.

Środki na finansowanie staży, praktyk i zatrudnienia OzN będą mogły pochodzić z programu PFRON „Stabilne zatrudnienie” lub z innych programów służących aktywizacji zawodowej OzN, zgodnie z zasadami obowiązującymi w danym programie. Zakłada się zlecenie części zadań wykonawcy dysponującemu doświadczeniem w aktywizacji osób z niepełnosprawnością.

Cały opisany wyżej proces w toku projektu będzie zrealizowany trzykrotnie dla trzech odrębnych grup instytucji, z przesunięciem ok. 12 miesięcy.

Pozwoli to na wzięcie pod uwagę doświadczeń z poprzednich edycji w realizacji programu wsparcia w kolejnych edycjach (idea samouczącego się projektu).

Łączny czas działań tutoringowych i realizacji projektów to każdorazowo od 9 do 12 miesięcy.

Łączny czas całego Zadania 2 (z uwzględnieniem rekrutacji) – I kw. 2024 – IV kw. 2026.

Uczestnicy: publiczne instytucje kultury, co ma swoje uzasadnienie analogiczne jak w Zadaniu 1.

W naborze instytucji - uczestników zadania 2 zakłada się weryfikację: potencjał instytucji (analogicznie jak w Zadaniu 1), rozeznanie rynku pracy i uzasadnienie gotowości podjęcia współpracy z osobami z GD.

W Zadaniu 2 mogą brać udział również podmioty objęte wsparciem w Zadaniu 1 – są to dwa niezależne procesy rekrutacji.

Łącznie Zadaniem 2 objęte będzie ok. 45 instytucji kultury (3 x 15 instytucji).

Wstępny przewidywany koszt realizacji Zadania 2 to ok 10% kosztów realizacji zadania.

Zadanie 3. Budowa kompetencji w zakresie wdrożenia standardów dostępności

Zadanie to obejmować będzie trzy komponenty szkoleniowe:

Komponent 1. Kompleksowy program szkoleniowy w zakresie projektowania, budowania i realizacji oferty kulturalnej, w postaci rocznych ścieżek profesjonalizacyjnych – działania szkoleniowo - doradcze mające na celu wdrożenie standardu dostępności, opartego na modelu wypracowanym w projekcie Kultura bez barier. Działania obejmować będą m.in. szkolenia stacjonarne, szkolenia online, e-learning, webinaria, warsztaty, wizyty studyjne itp.

Działania te mają doprowadzić do wzrostu kompetencji kadry instytucji kultury (pracownicy, osoby współpracujące na podstawie umów cywilnoprawnych i wolontariusze) oraz liczby instytucji tworzących ofertę kulturalną w sposób włączający osoby z GD na etapie tworzenia, realizacji i uczestnictwa w przedsięwzięciach

Działanie skierowane będzie do instytucji publicznych działających w obszarze kultury. Elementami branymi pod uwagę przy ocenie będzie potencjał instytucji, rozumiany analogicznie jak w Zadaniu 1 oraz

gotowość do udziału w rocznym programie profesjonalizacyjnym. Aby zabezpieczyć faktyczny pełny udział osób z danej instytucji/organizacji w działaniach projektowych, współpraca odbywać się będzie na podstawie zawartych z instytucją/organizacją porozumień, obligujących do udziału w całości procesu szkoleniowego.

Uczestnicy: publiczne instytucje kultury, co ma swoje uzasadnienie analogiczne jak w Zadaniu 1.

Łącznie komponent 1 obejmie ok. 30 instytucji kultury (~10 instytucji w jednym cyklu szkoleniowym), przy czym długość jednego cyklu to ok. 12 mies.

Komponent 2. Kompleksowe szkolenia dla osób – koordynatorów dostępności (preferencja w rekrutacji dla OzN).

Specyfika pracy koordynatora dostępności w sektorze kultury jest inna, niż koordynatora dostępności w innym podmiocie publicznym. Komponent obejmie zatem rozbudowany pakiet szkoleń pokazujący instrumentarium pracy koordynatora dostępności w zakresie formalnym, wiedzy technicznej (bariery i dostępność architektoniczna, komunikacyjna, dostępność cyfrowa, użycie adekwatnych narzędzi w tych zakresach), komunikacji z osobami ze szczególnymi potrzebami, umiejętności pracy w zespole, tworzenia wewnętrznych regulaminów i reguł działania instytucji i organizacji, umiejętność projektowania wydarzeń z udziałem publiczności, umiejętność koordynacji współpracy z przedstawicielami osób z GD.

Uczestnicy: zadanie kierowane do osób działających w obszarze kultury. W rekrutacji osób - uczestników tego komponentu zakłada się weryfikację: w szczególności doświadczenia w pracy w obszarze kultury lub wiedzy i doświadczenia w zakresie dostępności – z zastosowaniem preferencji w naborze dla osób ze szczególnymi potrzebami (idea samorzecznictwa osób z niepełnosprawnością).

Komponent 2 obejmie łącznie ok 90 osób (3 cykle warsztatowe po ~30 os.), przy czym długość jednego cyklu to ok 9 mies.

Komponent 3. Pakiet szkoleń wz. dostępności instytucji kultury i wdrożenia standardów dostępności – tutoriale, szkolenia on-line, webinaria, e-learning, doradztwo w zakresie dostępności.

Działanie adresowane do instytucji i organizacji działających w sektorze kultury bez większego doświadczenia wz. dostępności czy współpracy z osobami z GD.

Obejmuje podstawowe szkolenia w zróżnicowanej formie, których konstrukcja pozwala na korzystanie punktowe i nie obliguje do przejścia całego cyklu szkoleń, co powoduje, że nie ma uzasadnienia do tworzenia szczególnych kryteriów rekrutacyjnych. Celem proponowanych szkoleń jest identyfikacja i wzmocnienie świadomości potrzeb w zakresie tworzenia oferty kulturalnej w modelu dostępności oraz otwarcia instytucji kultury na potrzeby osób z GD.

Uczestnicy: instytucje kultury

Łącznie komponent 3 obejmie ok. 200 instytucji kultury i ok. 800 osób.

Zadanie 3 traktowane całościowo realizowane będzie w okresie IV kw. 2023 – III kw. 2026

Wstępny przewidywany koszt realizacji Zadania 3 to ok 15% kosztów realizacji zadania.

Zadanie 4. Centrum kompetencji - pilotaż

Przedmiotem Zadania 4 będzie utworzenie Centrum Kompetencji – jednostki, która eksperymentalnie podejmie zadania zdefiniowane jako zadania dla centrum kompetencji (działającego na określonym terenie, np. jednego województwa) Celem działania Centrum będzie wsparcie instytucji kultury (zarówno w formie doradztwa jak i wsparcia sprzętowego) poprzez zaangażowanie w konkretne wydarzenia kulturalne i ich wsparcie organizacyjne. Działalność Centrum zostanie poddana ewaluacji.

Zadanie obejmie 4 etapy:

Etap 1: Zoperacjonalizowanie celów i zasad działania Centrum, przygotowanie OPZ

Etap 2: Zlecenie realizacji działań Centrum w trybie konkurencyjnym

Etap 3: Realizacja zadań Centrum przez okres minimum 18 miesięcy

Etap 4: Podsumowanie działań i wypracowanie rekomendacji odnośnie działania tego typu instytucji.

Centrum kompetencji obejmować będzie w szczególności następujące usługi:

- Doradztwo w zakresie dostępności (audyty dostępności, w tym dostępności cyfrowej, analiza potrzeb danego przedsięwzięcia kulturalnego lub instytucji, doradztwo w zakresie komunikowania się z różnymi grupami osób z niepełnosprawnością i promocji kierowanej do tych grup)
- Usługi tłumaczeń migowych, w tym on-line
- Użyczenie, montaż i obsługa sprzętu wspomagającego komunikowanie się
- Usługi asystentów osób z niepełnosprawnością
- Użyczenie, montaż i obsługa sprzętu niwelującego bariery w komunikowaniu się, architektoniczne i techniczne na potrzeby konkretnych wydarzeń

Zadanie 4 traktowane całościowo realizowane będzie w okresie I kw. 2024 – III kw. 2026, przy czym prace koncepcyjne zakończą się w I półroczu 2024.

Wstępny przewidywany koszt realizacji Zadania 4 to ok 5% kosztów realizacji zadania.

Czy projekt będzie realizowany w partnerstwie? (niepotrzebne usunąć

- Tak

Podmioty, które będą partnerami w projekcie ze wskazaniem realizowanych zadań i uzasadnienie wyboru partnerów:

Partnerem w realizacji projektu będzie Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – państwowy fundusz celowy, działający na

podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

PFRON realizuje zadania związane z wykorzystaniem Europejskiego Funduszu Społecznego począwszy od 2004 r. W ramach PO WER został beneficjentem lub partnerem 12 projektów w obszarze aktywizacji społecznej i zawodowej OzN oraz dostępności.

PFRON uczestniczy również jako partner w realizacji projektu PO WER „Ośrodek Wsparcia Architektury Dostępnej (OWDA)”, którego głównym celem jest wsparcie podmiotów publicznych w zapewnieniu dostępności architektonicznej obiektów i ich bezpośredniego otoczenia dla osób ze szczególnymi potrzebami. Wsparcie to realizowane jest poprzez profesjonalny audyt, informacje na temat rozwiązań służących zapewnieniu dostępności lub doradztwo merytoryczne w tym zakresie. Jednym z typów podmiotów uprawnionych do korzystania ze wsparcia w ramach tego projektu są instytucje kultury.

W ramach przedsięwzięć finansowanych ze środków krajowych PFRON realizuje m.in. Program „Stabilne zatrudnienie”, w ramach którego udzielane są różne formy wsparcia instytucjom publicznym w zatrudnianiu osób z niepełnosprawnościami. Instytucje kultury są jedną z czterech grup podmiotów uprawnionych do korzystania ze wsparcia w ramach tego programu.

W ramach zadań zleczanych organizacjom pozarządowym PFRON finansuje m.in. działania o charakterze kulturalnym, których odbiorcami lub współtwórcami są osoby niepełnosprawne, w tym projekty służące zapewnieniu dostępności takich działań dla osób o różnych potrzebach. Zakres odpowiedzialności Partnera obejmować będzie:

- wsparcie eksperckie w szczególności w projektowaniu procedur i działań szkoleniowych w zadaniu 1 (grantowym) oraz w realizacji zadania 2 i 3
- wsparcie eksperckie w realizacji zadania 4; w szczególności w zoperacjonalizowaniu celów i zasad działania Centrum

Kompetencji oraz w ewaluacji procesów i wypracowanie rekomendacji odnośnie działania Centrum.

Czy projekt będzie projektem grantowym? (niepotrzebne usunąć):

- Tak

Przewidywany termin złożenia wniosku o dofinansowanie (kwartał albo miesiąc oraz rok): II kw. 2023

Przewidywany okres realizacji projektu (od-do): lipiec 2023 – grudzień 2026

Szacowany budżet Projektu

Szacowana kwota wydatków w projekcie w podziale na lata i ogółem (PLN) (uzupełnij):

- w roku 2023: 765 000
- w roku 2024: 9 492 000
- w roku 2025: 16 113 000
- w roku 2026: 3 324 500
- ogółem: 29 694 500

Wymagany wkład własny beneficjenta (PLN) (niepotrzebne usunąć):

- Nie

Procentowy poziom wymaganego wkładu własnego (o ile dotyczy):
nie dotyczy

Szacowany wkład UE (PLN): 24 503 901,40

Cross-financing (uzupełnij):

- Nie przekroczy 13 362 525 PLN
- Nie przekroczy 45%

Rodzaj planowanych wydatków w ramach cross-financingu:

28 marca 2023 Koszty inwestycyjne w zakresie dostępności instytucji kultury, w tym w szczególności koszty:

- adaptacji budynków/pomieszczeń oraz reorganizacji i oznakowania przestrzeni w sposób dostępny,
- instalacji urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, w szczególności pętli indukcyjnych, systemów FM lub urządzeń opartych o inne technologie, których celem jest wspomaganie słyszenia.

Zakładane efekty Projektu wyrażone wskaźnikami (w podziale na płeć i ogółem)

Wskaźniki Rezultatu

1. Liczba podmiotów publicznych, które wdrożyły rozwiązania poprawiające dostępność usług
Wartość docelowa dla projektu: 60
2. Liczba instytucji, które wypracowały i przyjęły program włączania osób z GD w pracę, staże, praktyki i wolontariat
Wartość docelowa dla projektu: 40
3. Liczba osób, które nabyły kompetencje koordynatorów dostępności w instytucjach kultury
Wartość docelowa dla projektu: 90

Wskaźniki Produktu

1. Liczba instytucji, które wypracowały autodiagnozę i strategię dostępności
Wartość docelowa dla projektu: 80
2. Liczba instytucji objętych wsparciem w zakresie przygotowania do zatrudniania, staży, praktyk i wolontariatu
Wartość docelowa dla projektu: 45
3. Liczba instytucji objętych wsparciem specjalistycznym i szkoleniowym
Wartość docelowa dla projektu: 355
4. Liczba osób, które odbyły szkolenia specjalistyczne

Wartość docelowa dla projektu: 800

5. Liczba utworzonych centrów kompetencyjnych

Wartość docelowa dla projektu: 1

Szczegółowe kryteria wyboru projektów

Kryteria dostępu:

Nie dotyczy

Opis i uzasadnienie kryterium:

Nie dotyczy

Podpis osoby upoważnionej do podejmowania decyzji w zakresie Roczego Planu Działania:

.....

.....

Miejscowość, data

Podpis osoby upoważnionej

.....

Data zatwierdzenia fiszki w ramach Roczego Planu Działania

(wypełnia Instytucja Zarządzająca FERS)

Potwierdzam zgodność kopii z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	2333881.8140576.5858424
Nazwa dokumentu	Zał. do uchwały - MFiPR - Działanie 03.03-ost..pdf
Tytuł dokumentu	Zał. do uchwały - MFiPR - Działanie 03.03- ost.
Data dokumentu	2023-03-28 14:38:55
Skrót dokumentu	B16397D994CEFA2863C0CA57BAB7F49C32C25243
Wersja dokumentu	1.3
Data podpisu	2023-03-28
Podpisane przez	Dominika Tadla; Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej Zastępca Dyrektora Departamentu
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego karta
	EZD 3.112.1.1.
Data wydruku:	2023-03-28 15:31:32
Autor wydruku:	Czynsz Katarzyna